

ความผิดฐานลักทรัพย์และบทลงโทษ: ศึกษาเปรียบเทียบ
ระหว่างกฎหมายอิสลามและกฎหมายไทย

อัมการ์ มะวัง*
มุฮัมมัดซาคี เจ๊ะหะ**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความผิดฐานลักทรัพย์และบทลงโทษในกฎหมายอิสลามและกฎหมายไทย รวมทั้งเปรียบเทียบข้อแตกต่างและข้อเหมือนของความผิดและบทลงโทษระหว่างกฎหมายทั้งสอง การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเอกสาร โดยวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเอกสารจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือศึกษาหลักกฎหมายอิสลามจากคัมภีร์อัลกุรอาน และอัลหะดีษ ตลอดจนตำราที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานลักทรัพย์และบทลงโทษ และศึกษาหลักกฎหมายไทยจากประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตลอดจนเอกสารตำราทางกฎหมายของไทยที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานลักทรัพย์แล้วนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การลักทรัพย์ เป็นการกระทำที่กฎหมายอิสลามและกฎหมายไทยถือเป็นความผิดที่ผู้กระทำจะต้องรับโทษตามกฎหมายแต่องค์ประกอบของความผิดบางประการเหมือนกัน และบางประการแตกต่างกัน องค์ประกอบที่เหมือนกันคือผู้ลักทรัพย์ต้องมีสติปัญญาสมบูรณ์ ไม่เป็นผู้เยาว์ มีความสมัครใจหรือมีเจตนาในการกระทำผิด ทรัพย์สินที่ถูกลักต้องอยู่ในประเภทสังหาริมทรัพย์ อยู่ในความครอบครองของคนอื่น และมีการลักทรัพย์จริงด้วยวิธีลับ ส่วนองค์ประกอบที่แตกต่างกันคือในกฎหมายอิสลามการลักทรัพย์ที่ผู้กระทำผิดจะต้องรับโทษนั้น ต้องมีการเรียกร้องจากผู้ครอบครองทรัพย์ ทรัพย์สินที่ถูกลักต้องเป็นทรัพย์สินที่มีค่าตามหลักการของกฎหมายอิสลามครบพิกัดและมีการเอาทรัพย์จากสถานที่เก็บรักษาทรัพย์ ส่วนในกฎหมายไทยรัฐมีอำนาจดำเนินการฟ้องร้องได้เองโดยผู้เสียหายไม่จำเป็นต้องร้องทุกข์ก่อนและไม่ได้กำหนดว่าต้องเป็นทรัพย์สินที่มีค่า แต่ได้กำหนดแค่เพียงว่าทรัพย์สินนั้นต้องมีราคาและถือเอาได้ ไม่จำเป็นต้องมีราคาที่แน่ชัดและไม่ได้กำหนดว่าต้องเอาจากสถานที่เก็บรักษาทรัพย์ ส่วนบทลงโทษของความผิดนั้นแตกต่างกันโดยกฎหมายอิสลามกำหนดบทลงโทษของการตัดมือในขณะที่กฎหมายไทยกำหนดบทลงโทษจำคุกและปรับ

* นักศึกษาลัทธิสุตฺรศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาชะรีอะฮ์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา.

** Ph.D. in Law อาจารย์ประจำวิชาชะรีอะฮ์ คณะอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา.

Abstract

The objective of the research is to study the offence of theft in both Islamic law and Thai law, comparing the differences and similarities along with the punishments of both laws. The study is a documentary research using the comparative analysis method. The data was collected from two documentary resources; the Holy Quran, the Prophetic tradition and the Islamic Jurisprudent books relating to the offence and punishment of theft. The research also studies Thai law from Thai Criminal Code, Civil and Commercial Code and Thai law books relating to the subject. The data then was comparatively analyzed. The result of the study revealed that theft in both Islamic law and Thai law is an offence from which the thief must be punished accordingly to the law. Though there are many common factors of the theft, they are some differences. The common factors between two laws are that the thief must be in the all common sense, be mature or in legal age, commit the offence intentionally, the stolen objects must be movable properties under the occupation of other people and the theft must be out of the sight. The different factors of two laws are that the punishable theft must be punished must be filed by the property owner, the property must be legal in the Islamic Jurisprudent, must be minimum value specified by Islamic Jurisprudent, must be kept and saved in proper places. But in Thai law, the accusation may be filed by the state without submitting from property owner, the property is not essential to be legal and valuable for every body, but are valuable for the owner and reasonable to be possessed, there is no fixed value of the property, the property is not essentially kept and saved in the proper places. The punishment of the theft is quite different between two laws, in Islamic law, the punishment is cutting hand but in Thai law it is prisoning and fining.

บทนำ

อิสลามเป็นศาสนาที่สมบูรณ์ ครอบคลุมระบบการดำเนินชีวิตในทุกๆด้านของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นด้านการปฏิบัติศาสนกิจ เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง การใช้ชีวิตในสังคมและด้านอื่นๆอัลลอฮ์ทรงโปรดปรานและประทานอิสลามสำหรับป่าวผู้ใดคุณธรรมทั้งหลายของพระองค์ให้เป็นกฎหมายและวิถีแห่งการดำเนินชีวิต พระองค์ทรงพอพระทัยบรรดาผู้ที่ยึดมั่นในอิสลามทั้งในโลกนี้และโลกหน้า พระองค์ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾

ความว่า วันนี้(หมายถึง ณ วันชุมนุมที่ทุ่งอะเราะเาะฮะฮ ในพิธีหัจญ์สุดท้ายของชีวิตท่านนบีมุหัมมัด ﷺ) ข้า(อัลลอฮ์)ได้ทำให้ศาสนาของพวกเจ้าสมบูรณ์แล้ว และข้าได้มอบการประทานของข้าแก่พวกเจ้าอย่างครบถ้วน และข้าพอใจให้อิสลามเป็นศาสนาของพวกเจ้า

(อัล มาอิเดฮฺ,5:3)

ส่วนหนึ่งของวัตถุประสงค์หลักของศาสนบัญญัติ(กฎหมาย)ในอิสลามคือการปกป้องรักษาปัจจัยห้าประการ นั่นคือ ศาสนา เกียรติศักดิ์ศรี สติปัญญา ทรัพย์สินและชีวิต(อชชาฎียีย,1997:2/20) ดังนั้นอิสลามได้กำหนดหลักเกณฑ์อันนำไปสู่การปกป้องปัจจัยทั้งห้าประการดังกล่าว

"درء المفسد أولى من جلب المصالح"

ความว่า การขจัดความเสื่อมเสียสำคัญกว่าการแสวงหาประโยชน์

(อัล-สุญญีย์, 1998:2/217)

กฎอีกข้อหนึ่งที่ปรากฏในวาระของท่านนบี คือลบล้างอสุยะลัยฮะฮ์ซึ่งได้กล่าวว่า

"لا ضرر ولا ضرار"

ความว่า อย่าให้มีการกระทำที่เป็นภัยต่อตัวเอง และการกระทำที่เป็นภัยต่อผู้อื่น

(อิบนุมาญะฮฺ, อัล-สุนัน, เลขที่:2340)

หนึ่งในมาตรการที่เป็นการปกป้องรักษาปัจจัยห้าประการนั้นคือ การกำหนดบทลงโทษในความผิดต่างๆที่ละเมิดวัตถุประสงค์ดังกล่าว ซึ่งการกำหนดบทลงโทษต่างๆในอิสลามนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงแก้ไข ฟืนฟู และขัดเกลาจิตใจผู้กระทำผิด และเพื่อคุ้มครองความสงบสุขและความปลอดภัยให้กับสังคมส่วนรวม ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการกระทำทุกอย่างที่ศาสนาได้ห้ามและกำหนดบทลงโทษนั้นล้วนแล้วเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนความสงบสุขของสังคม และถ้าปล่อยละเลยโดยไม่มีการลงโทษก็จะทำให้เกิดความปั่นป่วน และความเดือดร้อนต่อชีวิต และนำไปสู่ความพินาศต่อสังคม เช่นกำหนดบทลงโทษในความผิดฐานพินาศจากศาสนาเพื่อปกป้องและคุ้มครองศาสนา

กำหนดบทลงโทษในความผิดฐานฆ่าคนตายเพื่อปกป้องและคุ้มครองชีวิต ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ﴾

ความว่า ผู้ศรัทธาทั้งหลาย การประหารฆาตกรให้ตายตามในกรณีที่มีผู้ถูกฆ่าตายนั้นได้ถูกกำหนดแก่พวกเจ้าแล้ว

(อัลบะเกาะเราะฮฺ, 2:178)

﴿وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

ความว่า และในการประหารฆาตกรให้ตายตามนั้น คือการดำรงไว้ซึ่งชีวิตสำหรับพวกเจ้า โอผู้มีสติปัญญาทั้งหลายเพื่อว่าพวกเจ้าจะได้ยำเกรง

(อัลบะเกาะเราะฮฺ, 2:179)

กำหนดบทลงโทษในความผิดฐานดื่มสิ่งมึนเมาเพื่อปกป้องรักษาสติปัญญา ดังที่ท่านนบีคือลบล้างอสุยะลัยฮะฮ์ และอับบักรได้ลงโทษผู้กระทำความผิดฐานดื่มสิ่งมึนเมาด้วยการโบยจำนวนสี่สิบครั้ง และในสมัยการปกครองของท่านอุมัร อิบนุ อัลค็อฏฏอบได้เพิ่มจำนวนเป็นแปดสิบครั้ง

(อัลบุคอรี, เศาะหฺ, เลขที่:6773)

กำหนดบทลงโทษในความผิดฐานผิดประเวณีและกล่าวหาเท็จผู้อื่นว่ากระทำความผิดประเวณีเพื่อปกป้องรักษาวงศ์ตระกูลและเกียรติศักดิ์ศรี ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

﴿الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِئَةَ حَلَّةٍ﴾

ความว่า หญิงที่ผิดประเวณีและชายที่ผิดประเวณีพวกเจ้าจงโบยแต่ละคนในสองคนนั้น คนละ หกสิบครั้ง

(อันนุร,24:2)

﴿وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً﴾

ความว่า และบรรดาผู้กล่าวโทษบรรดาหญิงบริสุทธิ์และพวกเขามีได้นำพยานสี่คนมา พวกเจ้าจงโบยพวกเขาแปดสิบครั้ง

(อันนุร,24:4)

กำหนดบทลงโทษในความผิดฐานลักทรัพย์เพื่อปกป้องรักษาทรัพย์สมบัติ ดังที่ได้ปรากฏไว้ใน อัลกุรอาน

﴿وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾

ความว่า และขโมยชายและขโมยหญิงนั้นจงตัดมือของเขาทั้งสอง ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบแทนในสิ่งที่ทั้งสองนั้นได้แสวงหาไว้ เป็นการลงโทษจากอัลลอฮ์ และอัลลอฮ์นั้นทรงเดชานุภาพ ทรงปรีชาญาณ

(อัลมาอิดะฮ,5:38)

สำหรับกฎหมายอาญานั้นนอกจากมีความมุ่งหมายในอันที่จะคุ้มครองประโยชน์ของส่วนรวมให้พ้นจากการประทุษร้ายโดยอาศัยการลงโทษเป็นมาตรการสำคัญแล้วยังมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ อีก เช่น เพื่อเป็นการแก้แค้น เพื่อเป็นการทดแทนหรือชดเชย การกระทำความผิด เพื่อยับยั้งมิให้ผู้อื่นเอาอย่าง เพื่อคุ้มครองสังคมจากอาชญากรรม และเพื่อเป็นการปรับปรุงหรือแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด เช่น บทลงโทษในความผิดฐานเป็นกบฏ เพื่อคุ้มครองความมั่นคงของรัฐ บทลงโทษในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา เพื่อคุ้มครองมิให้ถูกย่ำยีทางเพศ บทลงโทษในความผิดฐานหมิ่นประมาท เพื่อคุ้มครองเกียรติยศชื่อเสียง บทลงโทษในความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ฐานฆ่าผู้อื่น เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของตัวบุคคล บทลงโทษในความผิดฐานจำหน่ายสิ่งเสพติดให้โทษ เพื่อคุ้มครองอนามัยส่วนรวม บทลงโทษในความผิดฐานลักทรัพย์ วิ่งราว ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ เพื่อคุ้มครองทรัพย์สินของบุคคล ดังที่ได้ปรากฏในมาตรา 334 ได้ระบุเกี่ยวกับความผิดฐานลักทรัพย์ว่า

“ผู้ใดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาท”

จากสิ่งที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าทั้งกฎหมายอิสลามและกฎหมายไทยล้วนแล้วมีมาตรการในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคล มีกลไกหรือเครื่องมือในการจัดระเบียบของสังคม จัดการกระทำที่ไม่เป็นที่พึงปรารถนาของสังคม ปกป้องคุ้มครองความสงบสุขและความปลอดภัยให้กับสังคม หากแต่วิธีการกระบวนการ ตลอดจนศักยภาพของกฎหมายที่จะควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้อยู่ในครรลองเดียวกันอาจแตกต่างกันออกไป

จากความแตกต่างระหว่างกฎหมายทั้งสองผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อนำมาวิเคราะห์ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อที่จะให้ประจักษ์ถึงความสมบูรณ์ของศาสนาอิสลาม

ส่วนเหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาความผิดที่เกี่ยวกับการลักทรัพย์เนื่องจากทรัพย์เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่มนุษย์ทุกคนมีความต้องการและหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทุกคนมีสิทธิที่จะขวนขวายหาเงินด้วยวิธีและหลักการที่ถูกต้อง และการลักทรัพย์ เป็นปัญหาสังคมที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันถึงแม้จะมีการบังคับใช้กฎหมายอาญาขึ้นแล้วก็ตาม การลักทรัพย์ก็ยังไม่หมดสิ้นจากสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง ความผิดฐานลักทรัพย์และบทลงโทษ: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายอิสลามและกฎหมายไทย ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความผิดฐานลักทรัพย์ในกฎหมายอิสลามและกฎหมายไทย
2. เพื่อศึกษาบทลงโทษของการลักทรัพย์ในกฎหมายอิสลามและกฎหมายไทย
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความผิดฐานลักทรัพย์และบทลงโทษระหว่างกฎหมายอิสลามและกฎหมายไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเอกสารเชิงเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายไทย โดยมุ่งศึกษาใน 4 ประเด็น คือ

- 1.แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจะศึกษาแนวคิดเรื่องสิทธิในทรัพย์สินของมนุษย์ ทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิด และทฤษฎีการลงโทษ
- 2.ความผิดฐานลักทรัพย์ในกฎหมายอิสลามและกฎหมายไทย ผู้วิจัยจะศึกษาคำนิยามของการลักทรัพย์ บทบัญญัติของการลักทรัพย์ องค์ประกอบและเงื่อนไขของความผิดฐานลักทรัพย์
- 3.บทลงโทษของความผิดฐานลักทรัพย์ในกฎหมายอิสลามและกฎหมายไทย
- 4.วิเคราะห์เปรียบเทียบความสอดคล้องและความแตกต่างระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายไทยในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของความผิดและบทลงโทษ

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสอดคล้องและความแตกต่างระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายไทยในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของความผิดและบทลงโทษนั้นผู้วิจัยจะยึดทัศนะที่ถูกต้องที่สุดตามความเห็นของผู้วิจัยในกฎหมายอิสลาม(ในกรณีที่มีหลายทัศนะ)มาเป็นหลักในการเปรียบเทียบกับกฎหมายไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเอกสารโดยวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบสาระสำคัญจากหลักฐานต่อไปนี้

- 1.อัลกุรอาน และฮัซซุนนะฮ์
- 2.เอกสารปฐมภูมิ ได้แก่ ตำรากฎหมายอิสลาม ประมวลกฎหมายไทย และคำอธิบายประมวลกฎหมายไทย
- 3.เอกสารทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานลักทรัพย์ในกฎหมายอิสลามและกฎหมายไทยโดยที่ผู้วิจัยทำการทบทวนเอกสารดังกล่าวและทำการแยกข้อมูลเอกสารตามหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย แล้วค้นคว้าข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับหัวข้อย่อย และนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลตามหัวข้อที่กำหนด

ผลการวิจัย

การศึกษาความผิดฐานลักทรัพย์และบทลงโทษเชิงเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายอิสลามและกฎหมายไทยนั้น มีข้อเท็จจริงบางอย่างที่ควรแก่การศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดบทลงโทษของความผิดที่มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง โดยที่กฎหมายอิสลามกำหนดบทลงโทษของการตัดมือในขณะที่กฎหมายไทยกำหนดบทลงโทษของการจำคุกและปรับเหมือนบทลงโทษความผิดฐานอื่นๆ

ผลการศึกษสามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. การลักทรัพย์ เป็นการกระทำที่กฎหมายอิสลามและกฎหมายไทยถือเป็นความผิดที่ผู้กระทำจะต้องรับโทษตามกฎหมาย

2. การลักทรัพย์ที่จะถือว่าเป็นความผิดและต้องรับโทษฮัฎ(ปรับเปรียบเทียบ)ตามกฎหมายอิสลามนั้น ต้องมีองค์ประกอบและเงื่อนไขดังนี้

2.1 ผู้ลักทรัพย์ต้องเป็นผู้มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ บรรลุศาสนภาวะ ลักทรัพย์ด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่ถูกบังคับ ปราศจากความคลุมเครือ และความผิดฐานลักทรัพย์นั้นต้องมีการเรียกร้องจากผู้ครอบครองทรัพย์ ซึ่งเป็นทัศนะของมัซฮับหะนะฟีย์ อิมามชาฟีอีย์และอิมามอะหมัด และเป็นทัศนะที่ผู้วิจัยเห็นว่าถูกต้องที่สุด(อัชชีรอซี, 1996:5/418-420, อิบนูอาบิดีน, 1998:6/106, อันนะวะวี, ม.ป.ป. :7/334, อิบน์มุฟลิ, 1997:7/445, 451, อัลมัรดาวิ, 1997:10/251)

2.2 ทรัพย์สินที่ถูกลักต้องเป็นทรัพย์สินที่มีค่า ไม่เป็นที่ต้องห้ามตามหลักศาสนา ครอบพิกัตเคลื่อนย้ายได้ และอยู่ในการครอบครองของคนอื่น(อิบนูอาบิดีน, 1998:6/114, อันนะวะวี, ม.ป.ป. :7/330-332, อัชชีรอซี, 1996:5/434, อิบน์กุฎามะฮ์, 1992:12/457, อัลหัจญูบ, 1995:8/414-416)

2.3 ต้องปรากฏว่ามีการลักทรัพย์จริงจากสถานที่เก็บรักษาทรัพย์โดยวิธีลับ(อิบน์กุฎามะฮ์, 1992:12/416, อิบน์มุฟลิ, 1997:7/428, อัชชีรอซี, 1996:5/422-423, อัลมัรดาวิ, 1997:10/240, อันนะวะวี, ม.ป.ป. :7/336, อัลหัจญูบ, 1995:8/418-425, อัลบัฆดาดี, ม.ป.ป. :3/1417, อิบน์มุญชิร, 1999:159)

ส่วนขององค์ประกอบสำคัญของความผิดฐานลักทรัพย์ตามกฎหมายไทยนั้นคือ ต้องเป็นทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้ มีราคา และถือเอาได้ เป็นสังหาริมทรัพย์ เป็นทรัพย์สินที่มีเจ้าของกรรมสิทธิ์อยู่ และผู้เอาไปจะต้องไม่เป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้นอยู่เองในขณะนั้น และเอาไปโดยมีเจตนาทุจริต (เย็นหยัด ใจสมุทร, 2547:197-208)

3. บทลงโทษความผิดฐานลักทรัพย์ในกฎหมายอิสลามนั้นมี 2 ประเภท คือ บทลงโทษทางร่างกายและบทลงโทษทางทรัพย์สิน

4. บทลงโทษทางร่างกายของความผิดฐานลักทรัพย์ในกฎหมายอิสลามคือการตัดมือขวาและเท้าซ้ายในการลักทรัพย์ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ตามลำดับ ซึ่งนักกฎหมายอิสลามของมัซฮับทั้งสี่ได้เห็นพ้องต้องกันในเรื่องนี้ แต่ถ้าหากผู้ลักทรัพย์ได้ลักทรัพย์ในครั้งต่อไปก็ให้ลงโทษตามดุลพินิจของศาลและให้จำคุกจนกว่าผู้กระทำผิดจะสำนึกผิด ซึ่งเป็นทัศนะของมัซฮับหะนะฟีย์และทัศนะที่ถูกต้องของอิมามอะหมัดและเป็นทัศนะที่ผู้วิจัยเห็นว่าถูกต้องที่สุด(อิบน์อาบิดีน, 1998:6/128, อัลกาซานีย, 1997:6/39, อัลหัจญูบ, 1995:8/414, อัลบัฆดาดี, ม.ป.ป. :3/1424-1426, อัชชีรอซี, 1996:5/444, อัชชีรบี, 1997:4/233, อิบน์กุฎามะฮ์, 1992:12/446, อัลมัรดาวิ, 1997:10/252, อัลมัคดิสีย, 1996:635)

5. บทลงโทษทางทรัพย์สินของความผิดฐานลักทรัพย์ในกฎหมายอิสลามคือเมื่อผู้ลักทรัพย์ถูกตัดสินให้พ้นจากการถูกตัดมือเนื่องจากสาเหตุบางประการ ในกรณีนี้ผู้ลักทรัพย์ต้องชดใช้ทรัพย์สินที่เขาลักไปไม่ว่าทรัพย์สินนั้นยังคงอยู่หรือไม่ก็ตาม โดยไม่คำนึงว่าผู้ลักทรัพย์มีฐานะร่ำรวยหรือยากจน ซึ่งนักกฎหมายอิสลามได้เห็นพ้องต้องกันในเรื่องนี้

6. ในกรณีที่ทรัพย์สินที่ถูกลักยังคงอยู่ ผู้ลักทรัพย์ยังต้องส่งทรัพย์สินดังกล่าวแก่เจ้าของทรัพย์สินอีกด้วยถึงแม้ว่าผู้ลักทรัพย์จะถูกลงโทษให้ตัดมือแล้วก็ตาม ซึ่งนักกฎหมายอิสลามได้เห็นพ้องต้องกันในเรื่องนี้ (อิบนาอบิดีน, 1998:6/135, อัลหุฎฏอบ, 1995:8/425, อัชชีรอซี, 1996:5/448, อิบนาญูดามะฮฺ, 1992:12/454, อิบนาญูดามะฮฺ, 1999:159)

7. ในกรณีที่ผู้ลักทรัพย์ได้รับโทษตัดมือแล้ว และทรัพย์สินที่ถูกลักไปนั้นได้สูญหายหรือเสียหายผู้ลักทรัพย์ต้องชดใช้ราคาหรือค่าของทรัพย์สินดังกล่าว โดยไม่คำนึงฐานะทางการเงินของผู้ลักทรัพย์ซึ่งเป็นทัศนะของอิมามชาฟีอีและอิมามอะหมัด และเป็นทัศนะที่ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะถูกต้องที่สุด (อัชชีรอซี, 1996:5/448, อิบนาญูดามะฮฺ, 1992:12/454)

8. บทลงโทษความผิดฐานลักทรัพย์ในกฎหมายไทยมีดังนี้

8.1 บทลงโทษการลักทรัพย์โดยไม่มีเหตุฉกรรจ์

มาตรา 334 บัญญัติว่า ผู้ใดเอาทรัพย์ของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริตผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาท

8.2 บทลงโทษการลักทรัพย์โดยมีเหตุฉกรรจ์

มาตรา 335 บัญญัติว่า ผู้ใดลักทรัพย์

(1) ในเวลากลางคืน

(2) ในที่หรือบริเวณที่มีเหตุเพลิงไหม้ การระเบิด อุทกภัย หรือในที่ หรือบริเวณที่มีอุบัติเหตุ เหตุทุกภัย แก๊สรั่ว หรือยานพาหนะอื่นที่ประชาชนโดยสาร หรือภัยพิบัติอื่นทำนองเดียวกันหรืออาศัยโอกาสที่มีเหตุ เช่นว่านั้น หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวภัยอันตรายใดๆ

(3) โดยทำอันตรายสิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์ หรือโดยผ่านสิ่งเช่นว่านั้นเข้าไปด้วยประการใดๆ

(4) โดยเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้าหรือเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้

(5) โดยแปลงตัวหรือปลอมตัวเป็นผู้อื่น มอมหน้าหรือทำด้วยประการอื่นเพื่อไม่ให้เห็นหรือจำหน้าได้

(6) โดยลวงว่าเป็นเจ้าพนักงาน

(7) โดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป

(8) ในเคหสถาน สถานที่ราชการหรือสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะที่ตนได้เข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้นๆ

(9) ในสถานที่บูชาสาธารณะ สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน ที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ สาธารณสถานสำหรับคนถายสินค้า หรือในเขตยานสาธารณะ

(10) ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์

(11) ที่เป็นของนายจ้างหรือที่อยู่ในความครอบครองของนายจ้าง

(12)ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม บรรดาที่เป็นผลิตภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์ หรือเครื่องมืออันมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรมหรือได้มาจากกสิกรรมนั้น **ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท**

ถ้าความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยลักษณะดังที่บัญญัติไว้ในอนุมาตราดังกล่าวแล้วตั้งแต่สองอนุมาตราขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

ถ้าความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำต่อทรัพย์สินที่เป็นโค กระบือ เครื่องกล หรือเครื่องจักรที่มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรานี้ เป็นการกระทำด้วยความจำใจหรือความยากจนเหลือทาน และทรัพย์สินนั้นมีราคาเล็กน้อย ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดดังที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 334 ก็ได้

8.3 บทลงโทษการลักทรัพย์ในทางศาสนา

มาตรา 335 ทวิ บัญญัติว่า ผู้ใดลักทรัพย์พระพุทธรูป หรือวัตถุในทางศาสนา ถ้าทรัพย์สินนั้นเป็นที่สักการบูชาของประชาชน หรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูปหรือวัตถุดังกล่าว**ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสองหมื่นบาท**

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก ได้กระทำในวัด สำนักสงฆ์ สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา โบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน สถานที่ราชการหรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ผู้กระทำความผิด**ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท**

8.4 บทลงโทษการลักทรัพย์โดยแต่งเครื่องแบบทหารหรือตำรวจ ฯลฯ

มาตรา 336 ทวิ บัญญัติว่า ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 334 มาตรา 335 มาตรา 335 ทวิ หรือมาตรา 336 โดยแต่งเครื่องแบบทหารหรือตำรวจ หรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหารหรือตำรวจ หรือโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธปืนเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิดหรือการพาทรัพย์สินไปหรือเพื่อให้พ้นจากการจับกุม **ต้องระวางโทษหนัก กว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ ถึงหนึ่ง**

9. องค์ประกอบความผิดระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายไทย บางประการเหมือนกัน และบางประการแตกต่างกัน องค์ประกอบที่เหมือนกันคือ ผู้ลักทรัพย์ต้องมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ ไม่เป็นผู้เยาว์ มีความสมัครใจหรือมีเจตนาในการกระทำความผิด ทรัพย์สินที่ถูกลักต้องอยู่ในประเภทสังหาริมทรัพย์ อยู่ในความครอบครองของคนอื่น และมีการลักทรัพย์จริงโดยวิธีลับ ส่วนองค์ประกอบที่แตกต่างกันคือในกฎหมายอิสลามการลักทรัพย์ที่จะต้องรับโทษนั้น ต้อง

มีการร้องทุกข์จากผู้ครอบครองทรัพย์ มิเช่นนั้นแล้วการลงโทษก็มิอาจบังคับใช้ได้กับความผิดฐานลักทรัพย์นั้น

ส่วนในกฎหมายไทยความผิดฐานลักทรัพย์จัดอยู่ในประเภทความผิดอาญาแผ่นดิน ซึ่งเป็นความผิดที่รัฐมีอำนาจดำเนินการฟ้องร้องได้เองโดยผู้เสียหายไม่จำเป็นต้องร้องทุกข์ก่อน

ในกฎหมายอิสลามทรัพย์สินที่ถูกลักต้องเป็นทรัพย์สินที่มีค่า หมายถึงทรัพย์สินที่มีประโยชน์สำหรับวิญญูชนทุกคน เช่นเงิน เพราะมันมีค่าต่อมนุษย์ทุกคน แต่ สุรา สุกร เป็นทรัพย์สินที่ไม่มีค่าสำหรับมุสลิมเช่นเดียวกันเครื่องดนตรี และทุกสิ่งทีศาสนาห้ามไม่ให้ใช้ประโยชน์

อีกประการหนึ่งทรัพย์สินนั้นต้องมีจำนวนครบพิกัด

ส่วนในกฎหมายไทยนั้นไม่ได้กำหนดว่าต้องเป็นทรัพย์สินที่มีค่าสำหรับทุกคน แต่ได้กำหนดแต่เพียงว่าต้องเป็นทรัพย์สินและทรัพย์สินนั้นหมายถึงสิ่งที่ต้องมีราคาและถือเอาได้ ไม่จำเป็นต้องมีราคาที่แน่ชัด

กฎหมายอิสลามกำหนดให้การลักทรัพย์ที่จะต้องรับโทษนั้นก็ต่อเมื่อมีการเอาทรัพย์สินจากสถานที่เก็บรักษาทรัพย์ ส่วนกฎหมายไทยนั้นไม่ได้กำหนดว่าต้องเอาจากสถานที่เก็บรักษาทรัพย์

10. ในเรื่องของวัตถุประสงค์การลงโทษ ทั้งกฎหมายอิสลามและกฎหมายไทยต่างก็มีวัตถุประสงค์ของการลงโทษที่ใกล้เคียง เพราะต่างก็เห็นพ้องกันว่า การลงโทษนั้น นอกจากจะปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำผิดแล้วยังเป็นสัญญาณเตือนมิให้คนอื่นกระทำความผิดอีก ซึ่งเปรียบเสมือนเกราะที่คอยปกป้องสังคมอีกด้วย

11. บทลงโทษของความผิดระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายไทยนั้นแตกต่างกันโดยกฎหมายอิสลามกำหนดบทลงโทษของการตัดมือ ในขณะที่กฎหมายไทยกำหนดบทลงโทษจำคุกและปรับ

12. ความแตกต่างของบทลงโทษ ระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายไทยนั้น อันเนื่องมาจากว่า บทลงโทษในกฎหมายอิสลามนั้น ถูกกำหนดด้วยความปรึกษาจากอัลลอฮ์ผู้ทรงรอบรู้ ส่วนบทลงโทษตามกฎหมายไทยนั้น คณะผู้ร่างกฎหมายและสภานิติบัญญัติจะเป็นผู้กำหนดตามความเห็นที่มีอยู่อย่างจำกัด

ข้อเสนอแนะ

หลังจากที่ได้ทำการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรจะมีหน่วยงานมาศึกษาถึงระบบศาลไทยกับความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศาลชะรีอะฮ์ที่มีอำนาจตัดสิน พิพากษา คดีครอบครัว มรดก และความผิดอาญาของมุสลิม เพราะการจัดตั้งศาลชะรีอะฮ์จะทำให้มุสลิมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามหลักการศาสนาอิสลามอย่างเต็มที่ดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

2. ในการศึกษา เรื่อง ความผิดฐานลักทรัพย์ในชั้นต่อไป ควรจะศึกษาถึงกระบวนการพิสูจน์ความผิดฐานลักทรัพย์ในกฎหมายอิสลามโดยทำการศึกษาร่วมเปรียบเทียบกับกฎหมายไทย

บรรณานุกรม

อัลกุรอาน พร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย ศูนย์กษัตริย์ พะฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน แห่งนคร มาดีนะฮ์ ยินห์ยัด ไจสมุท. 2547. เอกสารสอนชุดวิชากฎหมายอาญา๒ ภาคความผิด. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อัสซาฎีบี, อิบรอฮีม อิบน์มุสตา. 1997. **อัลมูวาฟะกอด**. พิมพ์ครั้งที่ 1. ซาอุดีอาระเบีย: ดารุอีนอัลฟาน

อัสซัรบีญี, ซัมซุดดีน มุห์หมัด. 1997. **มุซนิลมุหตาญญ์**. พิมพ์ครั้งที่ 1. เบรุต: ดารุลมัอริฟะฮ์

อัสซัรบีญี, อะบีอิสฮาก. 1996. **อัลมุฮัซซับ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. ซีเรีย: ดารุลเกาะลัม

อันนะวะวีย์, ยะหยา บินชะรีฟ. ม.ป.ป. **เราเงาะฏฏอลบีน**. เบรุต: ดารุลกุตุบอัลอิลมียะฮ์

อิบน์ญามะฮ์, อับดุลลอฮ์ บิน อัมมัด. 1992. **อัลมุฆนีย์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ไคโร: ดารุลฮิลล์

อิบน์มาญะฮ์, มุห์หมัด บินยาซีน. 1997. **สุนันอิบน์มาญะฮ์อิษรหฺอัลสินดิยฺ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เบรุต: ดารุลมัอริฟะฮ์

อิบน์มุฟลิหฺ, บุรฮานุดดีน อิบรอฮีม. 1997. **อัลมุบดิอฮ์หุลมุญิบ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. เบรุต: ดารุลกุตุบอัลอิลมียะฮ์

อิบน์ญามะฮ์, มุห์หมัด บินอิบรอฮีม. 1999. **อัลอิจญ์มาอ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เอมีเรต: มักตะบะฮ์อัลฟุรคอน

อิบน์อาบิดีน, มุห์หมัด อะมีน. 1998. **ร็อดดุลมุหตาจ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. เบรุต: ดารุญิยาอิตตุรอชีลอะเราะบียะฮ์

อัลกาซานีย, อะลาอุดดีน อะบีบักร. 1997. **บะดาอียะฮ์เศาะนาอีย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. เบรุต: ดารุญิยาอิตตุรอชีลอะเราะบียะฮ์

- อัลบัมดาดีย์, กอฎีย์ อับดิลวิฮฮาบ. ม.ป.ป. **อัลมะอฺนะฮฺ**. มักกะฮฺ: อัลมักตะบะฮฺ อัลดดีญาเรียฮฺ
- อัลบุคอรีย์, มุหัมมัด บินอิสมาอีล. 2000. **เศาะหีหฺ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. วิทยา: دارุสลาม
- อัลมัคดิสีย์, บะฮาอุดดีน อับดุลเราะฮฺมาน. 1996. **อัลอูดตะฮฺ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. เบรุต: دارุลกิตาบิลอะเราะเบีย
- อัลมัรวีย, อะลี บินสุลัยมาน. 1997. **อัลอินศอฟ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. เบรุต: دارุลกุตุบอัลอิลมียะฮฺ
- อัลหุฎฏอบ, มุหัมมัด บินมุหัมมัด. 1995. **มะวาฮิบุลญะลิล**. พิมพ์ครั้งที่ 1. เบรุต: دارุลกุตุบอัลอิลมียะฮฺ
- อัลสุญญีย์, ญะลาอุดดีน อับดุลเราะฮฺมาน. 1998. **อัลอัชบาฮฺ วันนะซอฮิร**. พิมพ์ครั้งที่ 1. ไคโร: دارุสลาม